

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

Ljubljana, v torek, dne 20. decembra 1932.

Štev. 145.

Trpeče gospodarstvo

Pod tem naslovom je objavil zagrebški »Morgenblatt« uvodnik, ki pravilno povdarja glavne težave, ki jih mora danes premagovati trgovina. Zato objavljamo ta članek tudi mi v celoti.

Trgovci ne morejo zadosti povdariti svojih težav. Značilno pa je, da od nikogar ne zahtevajo pomoči v obliki kakšne podpore. Edino, kar zahtevajo je to, da se jih **pusti na miru**. To morda zveni nekoliko čudno, postane pa čisto razumljivo, če se stvar premotri malo bolj od blizu.

Gospodarska politika vseh vlad je danes v glavnem politika neprestanih prepovedi in zapovedi. Vsaka država stremi danes za tem, da omeji, ustavi, uduši, skratka, da čim bolj vklepe gospodarsko življenje v okove. Večinoma se to vrši — tako vsaj zagotavljajo in včasih je treba tudi priznati povzročiteljem tega uklepanja gospodarstva dobro vero — samo v varstvo dragocenih gospodarskih sil, pri čemer pa je nevarnost, da bo tem gospodarskim silam po vrsti v vseh državah pošla sapa in da bodo izgubile zadnjo življenjsko silo. Reklo se bo morda, da dokazuje to Anglija, ki tvori izjemo. V Angliji kaže uvoz pod uplivom novih in ostrih zaščitnih carin močno nazadovanje, dočim ostaja izvoz na dosedanj višini. Toda Anglija je svetovna sila in ima v svojem ogromnem svetovnem okvirju tako velike možnosti, da je mogla tvegati poizkus najobčutnejših uvoznih ovir. Pa tudi tu treba še počakati na končni rezultat.

Na vse zadnje bo morala vsaka država, ki se obdaja z vedno novimi carinskimi okopi, težko plačati to zapiranje sebe. V državah, ki kupujejo njeno blago, se bosta pojavljala z rastočo silo odpor in želja po maščevanju. Predvsem pa trpi v vseh državah trgovina, kajti praktično učinkujejo te ovire le kot šikane, zlasti še, ker je izvajanje teh prepovedi s strani podrejenih organov vse prej ko idealno.

Trgovina potrebuje **svobodo gibanja**, brez katere ne more živeti, brez katere mora propasti. Zato zahteva trgovec v vseh deželah pred vsem, da se ga pusti na miru. Vsakdanje življenje dokazuje, kako si najde trgovina v najrazličnejših deželah, samo če se jo pusti na miru, vedno svoja vseskozi pošena, zato pa tudi praktična in dobro prehodna pota, da more v redu vršiti svoja plačila in vzdržavati zamenjavo blaga ali pa jo spraviti v tok. Od tega nima koristi samo gospodarstvo, temveč tudi država in občina, kajti blagovni promet pomeni uporabo javnih prometnih sredstev, pomeni davke in dajatve za državo in občino. Seveda je treba tudi pri tem paziti na gotovo mero in pustiti gospodarstva do neke mere v miru. Preobremenitev vodi samo do tega, da se vedno bolj manjša odjem producentu in trgovcu, ki vendar ne moreta ceno svojemu blagu neprestano povečavati. Ne manjka primerov, kako je pretirana obremenitev cele panoge trgovskega in gospodarskega prometa popolnoma ustavila. Trgovina je zadeta v svojem življenjskem živcu, gospodarstvo izgubi vrednote ustvarjajoče subjekte, država in občine pa svoje davkoplačevalce. Ze v marsikateri državi se danes čujejo ministrski govori, v katerih se slavi svoboda za gospodarsko gibanje. Kljub temu pa ostanejo vse ovire še vedno v veljavi in poganjajo vedno nove cvetke.

Danes se dogaja, da so industrije za nujna naročila v tujini, ki jih ni mogoče naročiti doma, nakazale po uradnem klinškem prometu velike vsote: veljavni predpisi in pogodbe pa imajo za posledico, da minejo meseci, predno pride nakazani denar na svoj naslov. Dobavitelj pa ne da blaga, dokler nima denarja v rokah. Ni malo trgovcev, ki se pri besedah »kliring«, »kompensacija« in sličnem kar stresejo. Iz svoje prakse vedo namreč, kako doni ta pesem.

Delo Zbornice za napredek obrta

Poročilo zborničnega podpredsednika Josipa Rebeka na plenarni seji zbornice z dne 14. t. m. o delovanju Zavoda za pospeševanje obrta Zbornice za TO

Približno 80 let je preteklo, odkar je v gospodarski politiki naprednih držav Srednje Evrope prodrlo načelo, da je v državnem in splošnem narodno gospodarskem interesu edino pravilna gospodarska politika, politika srednjega gospodarskega stanja. Narodno gospodarstvo države je zdravo le, ako se poleg veleprodukcije pospešuje in čim bolj dvigne tudi obrtni stan.

Posledica uveljavljanja teh načel je bila, da se je od takrat dalje posvečala posebna pažnja obrtni zakonodaji ter stanovski in gospodarski organizaciji obrtništva in da se je začelo aktivno delo tudi na polju strokovne povzdige in izpopolnitve obrtnika. Od takrat datirajo početki dela na pospeševanju obrta.

Ce pogledamo nazaj na rezultate obrtno pospeševalnega dela v naših krajih pred vojno, vidimo, da se je že takrat storilo mnogo. Imeli smo deželne urade za pospeševanje obrta, ki so opravili lepo delo tako glede povzdige strokovne kvalitete obrtnika-poeidca, kakor osobito glede gospodarske organizacije obrtniškega stanja. Država in dežela sta pri tem sodelovali, sodelovala pa je že takrat — in to moram še posebno poudariti — tudi naša zbornica. Obrtno pospeševalno delo naše zbornice ni šele od danes, ali pod pritiskom današnjih razmer, kakor to često trdijo ljudje, ki ne poznajo dela na obrtno pospeševalnem polju, osobito s strani naše zbornice.

Ko smo vstopili v našo svobodno državo, smo prevzeto dediščino obrtnega pospeševanja vodili, kakor so nam pač razmere in sredstva dopuščala. Urad za pospeševanje obrta je bil podržavljen. Letna subvencija države ni rasla vzporedno s porastom potreb in povečanjem zahtev. Pokazala se je kmalu nujna potreba, da se obrtno pospeševanje usmeri v nova pota, osobito pa, da se organizacija tega dela preuredi v temeljih.

Zbornica, ki je vedno posvečala temu delu svojo pozornost in skrb tudi v obliki finančnih prispevkov, je skušala doseči, da bi se državni Urad za pospeševanje obrta naslonil na zbornico s primerno dotacijo države in da bi se s primernim aranžmanom osobito s prispevki zbornice in drugih prizadetih korporacij dobila sredstva, potrebna za res uspešno delo te prekorsne institucije.

Ce zasledujemo te napore zbornice za reorganizacijo in poživitev obrtnopospeševalnega dela v Sloveniji, opažamo ta razvoj. Preje omenjeni aranžman, za katerega je šlo v letih 1922 do 1924, se ni dal izvesti s svojimi oblastnimi odbori v Ljubljani in Mariboru. Akcija zbornice, da bi skupno z oblastnimi odbori ter mesti Ljubljano, Celjem in Mariborom ustanovili krepak skupen urad za pospeševanje obrta, je padla v letu 1927, odnosno 1928 v vodo radi nedostopnosti omenjenih korporacij za skupno delo, osobito za združitve finančnih sredstev. Vsi ti brezuspešni napori pa niso omajali zbornici njene trdne volje, da dela za pospeševanje obrta. Ker za svoje stremljenje ni našla pravega razumevanja preje navedenih činiteljev, a se je na drugi strani zavedala, da je izpopolnitev obrtno-pospeševalnega dela v njenem okolišju nujno potrebna, da slovenski obrtnik obdrži v težkem gospodarskem boju svoje postojanke, je izstopila sama. Odločila se je, da v lastnem delokrogu z lastnimi sredstvi začne z obrtno pospeševalnim delom, ki naj bi dopolnjevalo delo državnega urada za

Nihče ne more danes več tajiti, da potrebuje gospodarstvo predvsem svobodo gibanja, toda nihče nima poguma, da bi tej svobodi tudi utrl pot. Od tega trpi in bo-leha gospodarstvo. Kako dolgo še, to je težko reči.

pospeševanje obrta v Ljubljani in ekspoziture v Mariboru.

Tako vidimo, da naša zbornica v letu 1928 votira za svoje obrtno pospeševanje poleg velike vsote za obrtno nadaljevalno šolstvo še znesek Din 100.000—, v letu 1929 pa nadaljnjih Din 200.000—. L. 1929 začne s prirejanjem tečajev, predavanj, podporami za strokovno izpopolnitev v inozemskih tečajih, za poučne ekskurzije itd. Za leto 1930 votira v ta namen nadaljnji znesek Din 450.000—, za leto 1931 Din 250.000— in za leto 1932 Din 250.000—, pri čemer niso vračunane štipendije za učence strokovnih šol, nadalje prispevek za obrtno nadaljevalne šole v višini po Din 200.000— letno ter fond za podporo onemoglim obrtnikom.

V zadnjih petih letih je torej zbornica žrtvovala, ne vstevši prispevkov za obrtno šolstvo, štipendije in podpore onemoglim obrtnikom, ki so znašali skupno okrog enega milijona dinarjev, samo za obrtno pospeševanje nad en milijon dinarjev.

Gospoda! Te številke kažejo cegromne finančne žrtve, ki jih je nosila za obrtniško strokovno izpopolnitev naša zbornica, to so žrtve, kakoršnih ne more pokazati niti ena zbornica v državi. Kaj pomeni proti temu vsota komaj nekaj Din 600.000—, ki jo more pokazati kot prispevek za obrtno pospeševanje za celih deset let nazaj po številu obrtništva trikrat večja ločena obrtniška zbornica v Beogradu, katero stavijo propagatorji ločenih zbornic kot ideal zborničnega sistema za obrtnike!

Ce pogledamo delo, ki ga je zbornica z lastnimi sredstvi opravila od leta 1929 do 1931, torej v treh letih na polju obrtnega pospeševanja, potem dobimo to sliko: Strokovnih tečajev je zbornica priredila in financirala skupne 65 s 1463 udeleženci, za studij in strokovno izpopolnitev v inozemstvu je dala podpore v 47 primerih.

K temu naj dodam še statistično poročilo za leto 1932, za katero znašajo izdatki okroglo Din 200.000—. Tečajev je zavod priredil 21 s 462 udeleženci, podpor za strokovni studij in izpopolnitev v inozemstvu pa je podelil v 11 primerih.

Skupno je zbornica potem svojega zavoda za pospeševanje obrta v zadnjih štirih letih priredila 86 strokovnih tečajev z 1925 udeleženci ter podelila podpore za strokovno izpopolnitev v inozemstvu v 58 primerih.

Po strokah je bilo strokovnih tečajev za mizarje 23, za avtogeno varenje 12, za krojače 7, za damsko krojaštvo 2, za knjigovodstvo in kalkulacijo 12, za tuje jezike 8, za združne funkcionarje 1, za soboslikarje 2, za pršenje barv 3, za gostilničarstvo 1, za čevljarstvo 3, za aranžerje 2, za napravo strolovodov 2, za damsko friziranje 2, za opekarnarje 1, za kovinarje 1, za stavbene obrte 1, za mesarje 1 in pripravo za mojsterske preizkušnje 2.

Za strokovno izpopolnitev so bile izdane podpore iz grafične stroke 3, keramične 3, kovinarske 7, lesne 1, slikarske 4, krojaške 5, tapetniške 2, brivskofrizerske 3, kozmetične 2, damske krojaške 2, mesarske 3, čevljarske 4, kiparske 1, mizarске 8, hotelirske 1, vodne in kurilno instalacijske 3, za fino mehaniko 2, tekstilno 1, urarsko 1, kemično 1 in strokovno pedagoško 1.

K temu je prišteti še cela vrsta strokovnih predavanj, podpor za razstave in druge obrtno pospeševalne namene, za izdajo strokovnega tiska, za obrtniške organizacije, strokovne prireditve itd.

Naj se sedaj na kratko dotaknem smernic za naše bodoče obrtno pospeševalno delo.

Razen prirejanja strokovnih tečajev, podpiranja strokovnega študija in izpopolnitve

doma in v tujini, prirejanja razstav in poučnih potovanj in ogledov, bo moral zavod posvetiti posebno pažnjo strokovnim predavanjem z modernimi tehničnimi pripomočki, osobito eksperimentalnimi demonstracijami in filmom. Uporabiti moramo tudi institucijo predavanja po radiju. Končno nam je treba skrbeti, da s časoma pridemo do primernih predavalnic in delavnic za tečaje v lastnih prostorih v obrtnem muzeju.

Proračun urada.

V zvezi s tem svojim poročilom se usojam slavnemu zborničnemu plenumu predložiti poročilo o proračunu za bodoče leto, ki ga je sprejela Uprava Zavoda PO.

Na izdatkih je predvideno za tečaje in predavanja	80.000—
za podpore za strokovno izpopolnitev in ekskurzije	50.000—
za izvestje Zavoda PO (Obrtniški Glasnik) in podporo strokovnemu tisku	60.000—
za nabavo pripomočkov za strokovno izobrazbo (knjig itd.)	10.000—
Din	200.000—

Pri sestavi proračuna smo se morali ozirati na to, da je zbornični proračun za prihodnje leto reduciran v celoti za vsoto čez pol milijona.

Ko zaključim svoje poročilo, me veže dolžnost poudariti še tole:

Da je delovanje naše zbornice za obrtno pospeševanje tako uspešno, se moramo

zahvaliti globoki zavesti gospodarske solidarnosti,

kateré so med seboj prožete vse tri naše gospodarske panoge, trgovina, obrt in industrija, ki jih združuje pod eno streho in v skupnem delu ena, skupna gospodarska organizacija: naša skupna Zbornica za trgovino, obrt in industrijo. Obrtništvo je našlo do sedaj za svoje potrebe in težnje polno razumevanja s strani trgovstva in industrije. Po dejanjih smo se prepričali o resničnosti in iskrenosti besed, s katerimi je pred leti označil predsednik Ivan Jelačin v tej zbornici stališče trgovine in industrije do obrta, ko je izjavil: »Obrtnik je naš človek, to je kri naše krvi, zato ga moramo podpirati.«

Tega vam pošteno in značajno slovensko obrtništvo ne bo pozabilo — in bo kljub vsemu, kar se danes dogaja v njegovih vrstah, krepko stalo z Vami ramo ob rami v skupni borbi in skupni fronti za interese našega gospodarstva.

Ni kmečke prezadolženosti

Kako silno pretirano, da ne rečemo že iz trte zvito, je vse tarnanje o kmečki prezadolženosti, kaže statistika kmečkih dolgov, ki so jo te dni sestavili črnogorski denarni zavodi o zadolženosti črnogorskega kmeta.

Po tej statistiki je bilo v vsej stari Črni gori 7082 kmetov-dolžnikov, ki so dolžni denarnim zavodom 13.5 milijonov Din. Od teh 7082 kmetov dolguje 5012 kmetov ali 70% vseh kmetov manj ko 2000 Din, 1955 ali 23 odstotkov ima dolgove v višini do 5000 Din. Torej od 93 odstotkov vseh kmetov ni niti eden dolžan nad 5000 Din. Med 5000 in 10.000 Din dolga ima 5% kmetov in nad 10.000 Din le 1.05%. Te številke jasno kažejo, da črnogorskega kmeta dolgov ne tarejo. Dosti drugače ko v Črni gori pa tudi ni v Hercegovini in v drugih sorodnih krajih. Pesem o kmečki zadolženosti je torej čisto umetna pesem, ki je nastala v prvi vrsti vsled politične špekulacije.

*

AMERIŠKA ŽETEV

Po podatkih Mednarodnega poljedelskega instituta v Rimu je dala letošnja žitna žetev v U. S. A. 197.8 milijonov kvintalov, za 47 milijonov manj, ko lani. Mnogo boljše od lanske pa je letošnja žetev koruze, ki je dala 738.7 milijonov kvintalov.

Naš tovariš

V trgovskem življenju ne more niti vsakdanji boj za obstoj in razvoj lastne trgovine niti medsebojna tekma ubiti prijateljskih odnosov med pripadniki posameznih strok. V družbi so prijatelji in pozabijo vse medsebojno tekmovanje. Seveda o potrebah in zadevah lastne trgovine se ne morejo izmenjavati misli vselej z vso odkritosrčnostjo in tudi težko povprašamo tovariša konkurenta za svet v kaki zadevi lastne trgovine. Za take primere pa imamo tovariša — svetovalec, ki ni nikomur v konkurenci, temveč je na razpolago s svojimi nasveti in pripomočki vsakomur, kdor ga le hoče povprašati. Nesebičen je ta naš tovariš in svetovalec in niti nagrade ne zahteva. Ta naš odkrit tovariš in svetovalec v najrazličnejših zadevah trgovskega življenja je naš **trgovski koledar**, ki ga izdaja matica vseh naših stanovskih trgovskih organizacij, naše zaslužno **trgovsko društvo »Merkur«**.

Sedaj je izšel devetnajsti letnik tega koledarja. Vsi dosedanji uredniki tega stanovskega koledarja so se resno trudili, da je bila vsebina vsakega koledarja **trajne vrednosti** in nam do sedaj ni bilo možno niti enega letnika tega koledarja po preteku leta zagnati v stran, temveč so nam vsi letniki potrebni in sestavljajo **praktično strokovno knjižnico**. Naj se spomnim samo prvega urednika trgovskega koledarja **Silvestra Škrbineca**. Pred mnogimi leti je zaključil knjige svojega življenja in ga krije mrzla ruša, ali njegov

koledar lahko še danes po tolikih letih vsak novinec v trgovskem življenju s pridom porablja za izpopolnitev svojega znanja v knjigovodstvu.

Da je do sedaj vsak letnik tega koledarja ustrezal, dokazuje to, da društvo »Merkur« ne more nobene naknadne naročbe prejšnjih letnikov izvršiti. Vse je **razprodano vsako leto**.

Malenkostna je odškodnina za koledar, katero plačate in vendar vam koledar nadomešča drage pripomočke. Koledar je prinesel borzne uzance ljubljanske, zagrebške in novosadske borze za trgovino z zrnjem in mlevskimi izdelki.

Kje drugje najdete sestavljen takšen pregled nazivov v slovenskem, nemškem, laškem in latinskem jeziku za različne trgovske vrste lesa in ob enem važne podatke za lesno trgovino in industrijo!

V tem koledarju najdete koristne podatke za trgovino z vinom, neobhodno potrebne podatke za trgovino s sadjem itd.

Poleg tu navedenih nekaterih podatkov vsebuje koledar še mnogo drugega gradiva, katero potrebuje trgovec prav pogostoma, lahko rečem skoraj vsak dan v svojem poslovanju.

Vse letnike trgovskega koledarja vidimo mnogokje kar na pisalni mizi, da so vedno na razpolago.

Tudi koledar za leto 1933 prinaša mnogo res potrebnih podatkov in ne bo nikomur žal, če si bo koledar naročil pri trgovskem društvu »Merkur« v Ljubljani.

Kredit

Preveč smo se oprijeli misli, da je kredit odvisen samo od denarnih zavodov. Zato se nam danes zdi, da kredita sploh več ni, kar je pa seveda zmotno. Še zmerom velja aksiom, da je kredit temelj gospodarstva. Vendar, če ga bočemo prav razumeti, moramo razločevati v bistvu dve vrsti kredita: lastni kredit in tuji kredit.

V časih, ki jih imenujemo normalne — čeprav navadno šele kadar so minili — se malokdo zmeni za prvi kredit. Pri besedi mislimo zmerom kredit, ki ga dajemo drugim ali dobivamo od drugih. Toda obe vrsti kredita sta za gospodarstvo važni in od razmer je odvisno, kdaj prevladuje prvi ali drugi. In danes prevladuje lastni kredit.

Pri odgovoru na vprašanje: Zakaj? se moramo pa dotakniti stvari, okoli katere hodimo sicer kakor mačka okrog vrele kaše. Menim, da je našemu gospodarstvu le v korist, če se končno tudi te zadeve pogumno lotimo in nehamo s sramežljivimi izrazami. Pravilna diagnoza je prvi pogoj uspešnega zdravljenja.

Do lanske jeseni so bili posredovalci tujega kredita naši denarni zavodi, ki so se razvili pod vplivom dunajskega denarstva. Pri tem so naravno v poslovanju nadaljevali tradicijo, ki se je pred vojno obnesla, ki je morala pa po vojni v izpremenjenih razmerah doživeti poraz. Avstrija je imela pred vojno dolgo konjunktorno dobo zlasti v industrijskih panogah; mesta so rasla in za plasiranje kredita je bilo dosti ugodne prilike. Ker v konjunkturah tudi manj sposobni ali celo nesposobni lahko gospodarijo, se je pri tem izcimil poseben sistem kreditiranja, ki pri presojanju kreditne podlage ni upošteval toliko dolžnikove osebe kakor stvarna jamstva in občo konjunkturo. To je šlo, dokler je šlo, a zdaj so v stiski učitelji na Dunaju in učenci pri nas.

Da se je pri takem lahкотnem poslovanju razvilo pri denarnih zavodih stremljenje po diktaturah ali monopolih v raznih gospodarskih panogah in posebna ljubezen za velike kredite, je naravno. Pri velikih kreditih so manipulacijski stroški procentualno manjši in kdor ima monopol, napravi še poseben dobiček in pozablja pri tem na riziko. Ta dunajska praksa je bila za nas jako škodljiv vzgled.

Zato je treba po bridki izkušnji pač znova povdariti in uveljaviti načelo, da je na vse zadnje vsak kredit le osebni kredit. Vsa stvarna jamstva odrečejo, če dolžnik nima potrebne moralne in gospodarske sposobnosti in tudi na najboljšo idejo ne more nihče s pridom kreditirati, če manjka sposobnega človeka, ki bi jo izvršil. Naj pride karkoli, upnikov riziko je zmerom najmanjši pri resnem, delavnem in poštem dolžniku, ki se zna prilagoditi razmeram, in ki pri vsem optimizmu zmerom trezno presoja sedanost in bodočnost.

Ker naši denarni zavodi tega niso do-

volj upoštevali, ampak dajali kredite po komodnejšem mehaniziranem sistemu, ne morejo danes vršiti svoje gospodarske naloge, ki bi jo po naravi morali. In tu ne pomaga prav nič vse grmenje proti »škodljivcem«, ki tišče denar doma, zakaj ta reakcija vlagateljev je logična in koncem koncev za občo gospodarstvo zdrava.

Kdor tišče denar doma, izgubi res obresti. A to je čisto v redu, ker kdo naj pač vse obresti zasluži, če toliko ljudi z zaupanim denarjem ni doseglo gospodarskih uspehov. Sicer pa danes niti ni več res, da bi imeli ljudje posebno velike vsote doma. Denar se je že precej vrnil in se še vrača v gospodarstvo; le da se vrača brez posredovanja denarnih zavodov.

Kmet, obrtnik ali trgovec, ki ima odvišen denar, ga ne nese več komodno v zavod na obresti. Premisli najprej, kako ga sam lahko investira. Prikupi zemlje, postavi si hišo, obnovi portal, poveča zalogo, nabavi si stroj itd. Skratka, kreditira predvsem sam sebi, kar je vobče čisto prav. Lastni kredit ga prisili k večji gospodarski delavnosti in lastni finančni kredit mora preiti pozneje v tuji blagovni kredit.

Kdor ima pa denar, ki ga ne more sam investirati, ga posojuje drugim na hiše, podjetja itd. Pri tem prideta do kreditov tudi mali obrtnik in trgovec, ki so ju denarni zavodi navadno prezirali, ko se jim ni zdelo vredno, da bi se pečali s tako malenkostnimi, dasi često najbolj zdravimi krediti.

Zato je dandanes veliko pretiravanja v tozbah o krizi. Ni res, da vse propada in da je povsod sama zguba. Poglejmo okrog sebe in videli bomo, koliko se investira, kako uspevajo podjetja, ki so na zdravo podlago postavljena in večim rokam poverjena, in kako si delavni in sposobni ljudje kljub vsem krizem in težavam pomagajo na noge tudi danes.

V krizi so pač dolžniki, ki jim je kdo preveč kreditiral in ki morda sploh nikoli niso bili kredita vredni. Zgubo imajo njih upniki in zgubo imajo tudi nekateri, ki so sami sebi preveč zaupali, zakaj tudi sam sebi ne sme in ne more nihče neomejeno kreditirati. Pravi gospodar je šele, kdor pri sebi in pri drugih točno zadene kreditno mejo.

Kar je pri nezdravih kreditih za upnike izgubljenega, ne reši danes nihče več. Izgubljen kapital je treba na novo pridobiti in to je mogoče, ker ima naša Jugoslavija kljub trenutnim stiskam vendarle vse pogoje za srečen gospodarski napredek. Če hočejo pri tem sodelovati denarni zavodi, si morajo pa pač prej z izpmembo poslovnega sistema pridobiti novo zaupanje in vedeti, da je začetek in cilj vsega gospodarstva človek sam. Brez gospodarskega človeka ni stvarnih gospodarskih vrednot.

Stanislav Vdovič.

Trezne zahteve prevdarnih ljudi

Prepis dopisa, ki ga je prejela uprava združenja trgovcev za srez Kamnik.

»Prelagam, da se Zbornico za trgovino, obrt, in industrijo v Ljubljani naprosi, da se na mercantnih mestih zavzema za te zadeve:

1. Za splošno odpravo krošnjarstva. — Saj je že brez tega več kot dovolj preskrbljeno, da se vsak lahko preskrbi z vsem, samo če ima denar. Krošnjari se samo v škodo davkoplačujočih trgovcev in pa v škodo države. Brezdvoma se porabi 25% manj sladkorja na račun utihotapljenega in po krošnjarih razpečanega saharina, da o drugih predmetih niti ne govorimo.

2. Brezposelnim naj dajo občine in občani delo in skromen obstanek, dokler si prizadeži ne preskrbe kaj boljšega in primernejšega. — Ni prav, da se nekateri delaželni morajo po svetu potikati. Nesrečo teh pomilujočih ljudi pa izkoristi 75% postopacev, ki žive od javnih in zasebnih miločin. Pridobitve modernih in napredujočih izumov naj se porabijo v korist splošnosti in takoj bo polovico manj brezposelnih.

3. Pri moratoriju kmetijskih dolgov naj se upošteva, da priden in varčen kmet, ki je svoje prihranke obrestonosno nakladal, najstrožje obsoja vsak moratorij. On in vsi vemo, da to zahtevajo v večini le oni, ki so enkrat plačali dolg z inflacijskim denarjem, potem so se pa zopet zadolžili v nadi, da se zopet na ta način otresejo dolgov.

Demonstrirali so najprvo za zopetno inflacijo, ker pa to ni pomagalo, demonstrirajo sedaj pa za 50-letni; to je za večni moratorij.

K temu dopisu bi pripomnili le to, da je plenarna seja Zbornice za TOI vse te predloge tudi upoštevala in so vsi ti predlogi tudi med sklepi, ki jih je soglasno sprejel plenum zbornice.

Iz naših organizacij

Združenje trgovcev v Ljubljani obvešča vse cenjene gg. učne gospodarje, da se radi božičnih praznikov in dela v trgovinah na trg nadaljevalni šoli proučbe s poukom dne 19. t. m. Redni pouk se prične polum v ponedeljek, dne 9. januarja 1933. Predsedstvo uprave.

VAŽNO PREDAVANJE

Društvo »Pravnik« priredi v sredo, dne 21. t. m. ob 18. uri v zbornični dvorani tuk. univerze predavanje g. univ. prof. dr. Milana Škerlja »O reformah v pravu družb z omejeno zavezo.« — Ker bo predavanje zanimivo ne samo za pravniške, temveč tudi za trgovske kroge, vabimo vse člane in prijatelje društva in zlasti tudi one, ki bi hoteli po predavanju poseči v debato, da se predavanja v čim večjem številu udeležijo. — Odbor.

Razstave in sejmi

XI. dražba kožljivjadi se vrši dne 25. januarja 1933 v prostorih velesajma v Ljubljani. Blago se sprejema v komisijo že sedaj. S pošiljateljico kož naj nikdo ne odlašajo do zadnjega, ker je v korist stvari same, da »Divja koža« čimprej ve, s koliko in kakšnim blagom bo za dražbo založena. Komur poslovni red »Divje kože« ni znan, naj ga takoj zahteva. »Divja koža« je osrednja lovsko-prodajna organizacija, ki dela edinole v dobrobit našega lovstva. Lovci, poslužite se za vnovčevanje svojega pridelka edinole te svoje prodajne organizacije. — »Divja koža«, Ljubljana, velesajem.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 14. decembra prinaša med drugim: Kr. odločba o ukinitvi kralj. gen. konzulata v Hamburgu. — Odločba o razporedu zvanj v resortu ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. — Naredba ministra za soc. pol. in nar. zdravje, s katero se zvišuje prispevna tarifa za zavarovanje delavcev za nezgode. Pravilnik o oglašanju zdravil in zdravilnih specialitet v dnevniki ali na drug način. — Pravilnik o načinu pobiranja in o uporabi taks za preizkušanje zdravil. — Norme za cestne mostove. — Ustanovitev davčne uprave na Vrhniki. — Razne objave iz »Službenih novin«, objave sodišč in uradov ter razne objave.

Po svetu

Finančni odbor je sklenil, da smejo podezelske občine v bodoče pobirati na vino 1 Din trošarine, mestne občine pa Din 1-50 od litra. Za žganje ostane v veljavi maksimalna trošarina 5 Din od hektolitrske stopnje.

Novi proračun Vrbaske banovine znaša 37 milijonov Din, dočim je lani znašal 47-4 milijonov. Znižan je torej za približno eno četrtino.

Proračun Dunavske banovine za l. 1933-1934 znaša 128 milijonov in je za tri milijone manjši, ko sedanji. Pobirala se bo 15% banovinska doklada.

Proračun vardarske banovine za leto 1933/34 znaša 47,94 milijonov Din, za 4 manj ko prejšnji.

Vojnice morajo odmeriti davčni uradi za vsa leta vključno do l. 1932.

Dr. Bogumil Vošnjak je izstopil iz poslanskega kluba JRKD in vstopil v Jugoslovanski narodni klub.

V vsej Črni gori je 27 bank, ki imajo skupno 46-55 milijonov Din.

Od januarja do novembra 1932 je bilo v Jugoslaviji konkurzov 666 (l. 1930 578, l. 1931 475), prisilnih poravnjav pa 1075 (l. 1930 156 in l. 1931 715).

Nander Gerbec, lastnik znane pivovarne v Starem Beceju je zaprosil za prisilno poravnavo izven stečaja, ki mu je bila dovoljena. Aktiva znašajo 14-3, pasiva pa 13-4 milijonov Din. Ponuja 40% kvoto, plačljivo v enem letu.

Novo francosko vlado je sestavil Paul Boncour. Med člani njegove vlade so Chautemps, Daladier, Demonzie, Cheron tu drugi.

Novo belgijsko vlado je sestavil Brocqueville. Zunanji minister je Hymans, finančni Jaspas, notranji po Pullet.

Sovjetski poslanik v Londonu se pogaja z angleško vlado zaradi obnovitve trgovinske pogodbe.

Argentinska vlada je razglasila obsedno stanje, ker je prišla na sled nevarni zaroti proti predsedniku republike.

Poljski sejm je sprejel zakon o konverziji dolgoročnih dolgov.

Italijansko-madžarski dogovor o trgovinskem prometu v prosti coni na Kvarneru in Opatiji je bil podaljšan za eno leto.

Češkoslovaški žitni urad je sklenil, da bo dovolil uvoz žita samo kot kompenzacija za češkoslovaški izvoz.

Madjarski transferni moratorij, ki poteče dne 25. t. m., bo podaljšan do konca januarja 1933.

Nemška zunanja trgovina je bila v prvih 11 mesecih t. l. aktivna za 2624 milijonov mark, dočim lani le za 1012.

Zaradi vedno večje konkurence japonskega blaga tudi že na vzhodnih sredozemskih trgih je interpeliral v angleškem parlamentu poslanec Hemmersley.

V novembru je bilo v Franciji vplačanih 3.284 milijonov davkov, za 585 milijonov manj ko v novembru lani.

Ameriški senat je sklenil, da se podeli Filipinom široka samouprava za dobo 8 let, v katerih morajo Filipini dokazati, da se znajo sami upravljati.

Finančna komisija ameriške poslanske zbornice je sklenila, da se bo smelo v Ameriki variti pivo, ki bo imelo 3-2% alkohola; od vsakega soda pa bo treba plačati 5 dolarjev davka.

Nemški državni dohodki so znašali letos 10 milijard mark, dočim so znašali l. 1929 13 in pol milijarde mark. Značilno je, da so dohodki padli v tej meri kljub uvedbi novih davkov, ki dajo letno 2 milijardi.

Španska vlada bo odpravila vso kontrolo deviz.

Letonska Narodna banka je znižala obrestno mero od 7 na 6%.

10.000 političnih jetnikov bo amnestiranih v Nemčiji.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snai obleke, klubke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

OBCNI ZBORI

Splošna maloželezniška družba d. d. v Ljubljani ima občni zbor v četrtek, dne 29. decembra t. l. v sejni dvorani mestnega magistrata.

Naše šume

Pod tem naslovom je izšla l. 1932. v Zagrebu knjiga ki jo je spisal ing. Srečko Madjarevič. Knjiga je spisana v srbohrvaščini, natisnjena v latinici; cena 120 Din. Založil jo je pisec sam.

Knjiga ima 292 strani in je razdeljena na ta poglavja:

1. Splošna razmotrivanja o gospodarstvu. Svetovna kriza. Vloga strojev v gospodarstvu. Finančna kriza v šumskem gospodarstvu.

2. Ožja razmotrivanja, nanašajoča se na gozdarstvo. Naše gozdarstvo po zedinjenju. Gozdna industrija in trgovina z lesom. Gozdarstvo v sedanji svetovni krizi. Vsed krize nastala sporna vprašanja med zastopniki agrarcev in gozdarjev.

3. Pojem gozda. Definicije raznih strokovnjakov. Definicija, ki jo pojmuje pisec knjige.

4. Gozdarska statistika vsega sveta. Podatki o raznih vrstah lesa, tal, klime. Spodnja meja biološkega gozda. Splošno razširjenje šume po vsem svetu s pregledno karto gozdov vsega sveta in posebej Jugoslavije. Stanje gozdov v posameznih delih sveta, ilustrovano z obširnimi statističnimi podatki.

5. Nastanek, pomen in važnost gozdov. Geologija pradobe in starega veka. Prvi pojav iglavcev. Doba listavcev. Ledena doba. Važnost genetike šumskega drevja. Borba za obstanek. Pogozdovanje krasa. Energija drevja. Gospodarska važnost šum. Vpliv gozdov na temperaturo, vlago, na plodnost tal.

6. Gojitev gozdov. Tla. Fizikalna, kemična, biološka raztvorba. Klima. Gozdne sestavine. Vpliv toplote. Energija korenin. Rahlost tal. Elektrolitski proces. Voda, mineralna prehrana gozdnega rastlinstva. Humus. Prirastek lesa. Vrste sečenj v šumah. Pogozdovanje goličav.

7. Urejevanje gozdov. Taksacija. Opis sestojin. Predpisi o načinu, po katerem naj se gospodarji. Računanje donosa šume. Trajno gospodarjenje, obhodnja, normalna šuma. Potreba urejanja šum.

8. Šumska industrija in lesna trgovina. Izkoriščanje šum. Merjenje lesa. Industrijska predelava lesa. Suha destilacija. Trgovina z lesom. Množina lesa, ki jo potrebuje svetovni trg. Predlogi raznih veleindustrijcev, kako bi se dala rešiti kriza lesne industrije in trgovine.

9. Šumska politika. Splošen poj. Država in šume. Nekaj predpisov šumske zakonodaje. Šumska društva. Davki. Zavarovanje šum proti požarom. Statistika šum. Naloge šumarstva. Šumarstvo in poljedelstvo. Organizacija šumarstva.

Inž. Madjarevič je obdelal gori označene predmete prav temeljito, posebno kar se tiče teoretične strani. V knjigi dobijo posestniki, industrijalci, trgovci, pa tudi šumarji marsikaj, kar jim bo v korist.

Nekatera poglavja je pisec obdelal svojevrstno, kar kaže, da obvlada stroko in tudi discipline, ki so podlaga za razumevanje šumske véde.

Ne morem se spuščati v oceno in kritično razmotrivanje posameznih, po piscu obdelanih materij, čeprav bi bila razmotrivanja zelo zanimiva, kakor na primer glede problemov nekaterih veleindustrijcev, kako rešiti ali omiliti splošno in specialno lesno krizo; dalje glede poglavja, ki govori o prispodobi gospodarjenja zasebnika in države kot posestnika gozda; glede uravnovešenja šumske kulture in poljedelstva, ki se po nazoru pisca nagiba vsled splošne svetovne krize v prilog šumarstvu, i. dr. ... Premotranje in sodbo o teh problemih prepuščam vsem, ki jim pride knjiga v roke.

Povdariti pa moram pri tej priliki, da se z vsemi naziranjimi pisca nikakor ne morem strinjati. Pisec je v knjigi pokazal, da premalo pozna gospodarske in posestne razmere v Sloveniji. Razmere v Sloveniji ne dopuščajo aplikacije vseh, po inž. Madja-

reviú iznešenih nazorov. Njihovo izvrševanje v Sloveniji ne bi imelo dobrih posledic, ker pri nas ne igrajo vloge samo privatni, temveč v prav velikem obsegu tudi javni oziri, to predvsem radi obilice malih posestev in zaščitnih šum v naših goratih, alpskih predelih in v hudourniških območjih. Zato se tudi ne moremo sprijazniti s stališčem, izraženim na strani 230. cit. knjige, ki se glasi, da stoje interesi gozdnega lastnika iznad vsega, in da gre pri izkoriščanju šume v glavnem samo za to, da se poseke takoj zopet pogozdijo. Imamo naselja po gorskih dolinah, katerih prebivalstvo dan na dan živi od dela, ki mu ga daje šuma. To delo mu ostane trajno osigurano le tedaj, ako v bližnji velesumi trajno gospodarijo. Ne gre posekati cela pobočja naenkrat in spraviti nato okoliška naselja za desetletja ob vsakdanji zaslužek in kruh!

Avtor knjige se preveč zavzema za čisto sečnjo, ki pa po strminah goratih krajev niti ni dopustna. Avtor se pri presojanju rentabilnosti čiste sečnje nič ne ozira na visoke stroške, ki jih povzročajo ponovno čiščenje in trebljenje mladih kultur na posekah, kar celó daleč presega stroške zasajevanja. V goratih krajih posestniki radi visokih stroškov ta dela opuščajo, zato pa jim plevel in grmičevje preraste in uniči izvršene nasade.

Najmanj mi ugaja poglavje o šumarski politiki; čeprav je v njem tudi dosti lepih in dobrih idej. Smela je trditve na strani 266., da ima v gospodarskih vprašanjih v privatnih šumah odločevati samo šumarinženjer. Ta organ je vendar nameščenec posestnika!

To, kar piše ing. Madjarevič o pooblaščenih šumarskih inženjerjih, je morda ponekod izvedljivo, a ne povsod. Ni pravilna njegova trditve, da privatnik sedaj nima več šumarskih nameščencev, ker je agrarna reforma onemogočila privatno šumarsko službo. Posestniki z več sto hektarji šume, in tudi še večji posestniki imajo pri nas slej ko prej svoje gozdarje, ki jim uspešno pomagajo oskrbovati gozdove. Teh nameščencev je v Dravski banovini prav veliko (nad 90). Posetniki so z njimi prav zadovoljni; saj ne morejo za manjša posestva plačevati inženjerja, niti ne marajo takega upravitelja, ki ne služi na licu mesta, to je na njihovem posestvu, koder

jim je ves dan na razpolago, bodisi v pisarni, bodisi v šumi, pri delavcih in drugod. Takih gozdarjev bodo posestniki potrebovali tudi v bodoče, ker se noben samostojen posestnik ne želi združiti radi skupne uprave z drugim posestnikom, niti ne želi izdajati nikomur svojih kupčijskih zadev in trgovskih tajnosti. Združevanje bi bilo za male posestnike priporočljivo le radi skupnega čuvaja, ne pa radi skupne uprave — saj upravlja svoje malo imetje lahko vsak sam brez upravnih stroškov. — Čuvaj je pa potreben maloposestnikom tudi le tam, koder so v bližini velika mesta ali tovarne.

Kar se tiče šumarskih šol, pravi na strani 276. knjige, da razen dveh fakultet (po našem mnenju bi radi preobilice absolventov ena zadostovala), nimamo nobene šumske šole v državi. Pisec je mnenja, da naj vsakdo namesti le inženjerja. Tu moramo zopet omeniti, da od šumarskega inženjerja, ki bi imel sedež v večjem mestu, in bi hodil na posamezna posestva le včas pogledat, posestnik nima dovolj koristi. Naj bo posestniku dano na prosto, da si sam voli sistem uprave, ako hoče in ima čas, da sam sedi v pisarni in da dela vse sam — doma in v šumi — potem mu zadostuje plačevati samo nekakšno nadzorstvo po privatnem šumarju-inženjerju! Takšne uprave nima niti država za svoje šume, nasprotno ima država šumske uprave razmeščene v bližini šum, po vaseh, da celo prav v samotni, ne pa v mestih. Zato ni mogoče generalizirati zahteve po inženjerskem sistemu, iznešene na strani 289. v odstavku, ki govori o organizaciji šumarstva in jo aplicirati na privatnega posestnika. Nasprotno! Šumarsko-tehnično pomočno osebje nam je potrebno, ki se je izkazalo za manjša gospodarstva porabno in cenejše. Imamo in potrebujemo tako osebje tudi v državni občupravni službi.

Kar se tiče trditve pisca, iznešene na koncu strani 284., da odnošaji šumarstva napram šumski industriji niso dovolj prijateljski, je to pač le tam mogoče, kjer se industrijalec noče ukloniti predpisom šumskih zakonov, javnemu interesu in interesu občutno prizadetega žiteljstva bližnje in daljnje okolice, ki ima tudi pravico do eksistence. Posameznik mora podrediti svoje koristi blagru splošnosti.

Ing. A. Š.

Položaj na lesnem trgu

V zadnjem času se je lesna trgovina z Italijo nekoliko popravila. Zanimanje za jugoslovanski les je večje, še vedno pa je vsled neznosne konkurence cena nizka. Upati je, da bo nekaj zboljšanja povzročila konferenca v Milanu, katere se je udeležil za jugoslovanske lesne producente tudi inž. Lenarčič, kot ekspert pa konzul Hing. Na tej konferenci so se med drugim italijanski interese pritoževali proti animoznosti, ki da vlada v Jugoslaviji proti vsemu, kar je italijansko. Povdarjali so, da mi uvažamo vse industrijske izdelke iz Češkoslovaške ne iz stvarnih potreb in starih trgovskih zvez, temveč samo iz panslavističnih vzrokov in pa iz sovraštva do Italije. Naši zastopniki so po pravici zavrnili to mnenje in povdarjali, da se naša trgovina ozira le na stvarne razloge. (Vendar bi pa pri tej priliki vseeno povdarili, da nekateri naši ljudje, ki pa niso iz gospodarskih krogov, menda res ne vejo, da je trgovina s sosedom najbolj naravna in da je trgovina z Italijo nam potrebna.)

Zboljšanje je pričakovati tudi od preorientacije Italije glede uvoza ruskega lesa. Italija je spoznala, da je za njo škodljivo, če postane torišče najbolj divjega boja za znižanje lesnih cen. Sovjetski dumping ne ubija samo italijanske lesne produkcije, temveč škoduje tudi italijanski lesni industriji. Italija zato podpira stremljenje, da se mora tudi Rusija pridružiti evropski lesni centrali.

Naš preje znaten izvoz lesa na Madjarsko je v zadnjem času čisto prenehal in — kakor smo že poročali — ni pričakovati, da bi mogli izkoristiti ves dogovorjeni kontingent z Madjarsko. Je to posledica dolgov, ki jih dolguje Jugoslavija Madjarski. Za razne materialne dobave bi morala plačati Jugoslavija okoli 100 milijonov Din, ker teh ne plača, je pritisnila Madjarska jugoslovansko izvozno lesno trgovino. Tako mora ta zopet enkrat plačevati za druge račun. Sedaj pa so se pričela pogajanja, da bo Jugoslavija plačala ta svoj dolg z dobavo raznega blaga, predvsem lesa. Upati je zato, da se bo odprl madjarski trg za naš les.

Lesna trgovina s Francijo je čisto zastala in vse je odvisno od uvozne kvote, ki nam jo bo drugo leto dovolila Francija. Nujno potrebno bi bilo, da bi naša diplomacija prav krepko segla naši lesni industriji pod roko.

Dobra pa je bila lesna kupčija s francoskimi kolonijami, zlasti z Alžirjem.

Angleški trg pa vedno manj jemlje našega blaga, ker se vedno bolj uveljavlja na angleškem trgu ruski les. Samo za hrast je nekaj zanimanja, a še to je čisto neznatno.

V splošnem je vendarle položaj nekoliko boljši, dasi je vsled novih carin, ki so jih uvedle Francija, nato Nemčija in Italija, zelo težaven. Velika napaka je tudi v tem, ker ne znamo izkoristiti našega uvo-

Naš pravi domači izdelek!

za, kar posebno drastično dokazujejo italijanske pritožbe, da v vsakem pogledu favoriziramo Češkoslovaško. V tem oziru bo treba vendarle brez ozira na kakšne sentimentalne ozire ukreniti, da postane naš uvoz pozitivna postavka za naš izvoz.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o imovini:

trgovca Jeglitseha Karla v Novi vasi pri Mariboru. Konkurni sodnik dr. Kovča, upravnik mase dr. Irgolič. Prvi zbor upnikov dne 22. decembra t. l. ob pol 11., soba št. 84. Oglasitveni rok do 13. januarja 1933. Ugovornitveni narok pri mariborskem okrožnem sodišču dne 19. januarja 1933 ob 10. uri.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini:

lastnice frizerskega salona Marije Fetič-Frankheim, omožene Scheiber v Mariboru. Poravnalni sodnik dr. Kovča, poravnalni upravnik odvetnik dr. Rapoc. Narok za sklepanje poravnave dne 23. januarja 1933 ob 9., soba št. 84. Rok za oglasitev do 17. januarja 1933. Poravnalna ponudba 40%.

Potrdje se poravnave: tvrdke Berko v Lju ljani, trgovca Rada Polaka v Ormožu, mizarja Vivoda Stankota v Ormožu in čevljarkega mojstra Gorenjaka Konrada v Celju. Slednji mora terjatve iz I. in II. razreda plačati v celoti, upniki II. razreda pa dobe 75% kvoto, plačljivo v 10 enakih mesečnih obrokih. Porokinja žena prezadolženca. Nadalje se odobri poravnava čevljarkega mojstra Vinka Tabora v Radečah pod pogojem, da dobe upniki 40% kvoto svojih terjatev, plačljivo v štirih obrokih.

Končno je poravnalno postopanje trgovca Jelovška Josipa v Ljutomeru, trgovca Krela Josipa v Celju in trgovca Neumanna Gvidona v Turskem vrhu.

RAZVOJ NAŠIH ŽELEZNIC

Kljub vsem težavam je Jugoslavija znatno razširila svojo železniško omrežje, kar najlepše dokazujejo te številke: Leta 1918 je znašala železniška mreža v Jugoslaviji 8.800 km, l. 1919 8.991 km, l. 1920 9.332 km, l. 1921 9.420 km, l. 1922 9.618 km, l. 1923 9.626 km, l. 1924 9.836 km, l. 1925 9.859 km, leta 1926 10.050 km, leta 1927 10.063 km, 1928 10.103 km, l. 1930 ravno toliko, l. 1931 10.224 km. V vsem je bilo zgrajeno 1.219 km nove proge, za kar je bilo izdanih 1.615 milijonov dinarjev. Od novih prog je bilo zgrajenih v Sloveniji 375 km za 51 milijonov, na Hrvaškem in v Slavoniji 445 km za 4618, v Dalmaciji 233 km za 595, v Bosni in Hercegovini 821 km za 556, v Vojvodini 375 km za 845, v Srbiji 3664 km za 7757 in v južni Srbiji 227 km za 1267 milijonov Din.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Dobava-prodaja

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. decembra t. l. ponudbe glede dobave 120 m³ lesa. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. decembra t. l. ponudbe glede dobave 1200 komadov ročajev za pile. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 29. decembra t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg namiznega olja, 4000 kg masti in 30.600 kg pšenične moke.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 9. januarja 1933 ponudbe glede dobave elektrotehničnega materiala; do 12. januarja 1933 pa glede dobave 2000 komadov metel, 50 komadov ščetk, 400 komadov bombažnih krp, 4000 škatelj paste za čiščenje kovin, 400 kg angleškega kamena, 800 kg urinola, 50 kg za filtriranje vode, 400 steklenic tekočine za čiščenje kovin, 300 kg masti za parkete, 100 komadov otiračev za čevlje in 30 kg plavca.

Dne 16. januarja 1933 se bo vršila pri Direkciji pomorskega saobračaja v Splitu ofertna licitacija glede dobave tiskovin. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Oddaja krovskih del. Dne 5. januarja 1933 se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertna licitacija glede oddaje krovskih del na kurilnici v Vinokovih. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, načrti, pogoji in proračun pa pri gradbenem oddelku te direkcije.)

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 22. decembra t. l. ponudbe glede dobave 350 m manesmanovih cevi. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 2. januarja 1933 ponudbe glede dobave nosilcev in 1000 kg olja za mazanje.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 12. januarja 1933 ponudbe glede dobave 1700 kg jeklenih vrvi; do 19. januarja 1933 pa glede dobave 100 komadov rudarskih žag in 120 m gonilnih jermen. — Dne 16. januarja 1933 se bo vršila pri ekonomskem oddelku Uprave drž. monopolov v Beogradu licitacija glede dobave papirja. — Dne 18. januarja 1933 se bo vršila pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu licitacija glede dobave jamborja. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 5. januarja 1933 se bo vršila pri Komandi Kosovske divizijske oblasti v Prištini licitacija glede dobave 25.000 kg riža. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Oddaja zakupa restavracije na postaji Novo mesto se bo vršila potom licitacije dne 16. januarja 1933 pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti direkciji.)

Prodaja svinca. Dne 16. januarja 1933 se bo vršila pri Direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu ofertna licitacija glede prodaje 70 ton svinca. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Dne 31. januarja 1933 se bo vršila ofertna licitacija pri Primorski direkcije pošte in telegrafa v Splitu glede dobave tiskovin.

Oddaja zakupa buffeta na postaji Dravograd-Meža se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani potom licitacije dne 23. januarja 1933. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti direkciji.)

Obiščite automatični bulet D A J - D A M

Žalostna kronika

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je objavilo to okrožnico o otvorenih in končanih konkurzih in prisilnih poravnava izven konkurza, za čas od 1. do 10. decembra 1932.

A. OTVORJENI KONKURZI:*

Savska banovina: Lammer Ferdo, industrijalec, Zagreb, Nova cesta 36; Sušič Pavel, trg., Rab.

Vrbaska banovina: Memić Mustafa i Smail, Bos. Novi.

Drinska banovina: Gojković Luka, trg., Koraja, srez Brčanski; Obradović Olga, Valjevo; Tanasić Mara, trg., Brčko.

Zetska banovina: Lisičić Milovan, trg., Cetinje.

Dunavska banovina: Brauna Davida vd. roj. Veizenfeld Riza, Bajnok; Stipančević Brača, trg., Subotica.

Moravska banovina: Mandić B. Dragoljub, trg., Negotin; Radosavljević Radomir, trg., Negotin; Stanković Vlastimir, sedlar, Negotin; Vremešević Djordja, trg., Negotin.

Vardarska banovina: Nesić Nasko, trg., Gnjilana; Ničević Todor, biv. trg., Bitolj. Beograd, Zemun, Pančevo: Kostolani Mihajlo, trg., Jabuka.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Korber Viktor, trg., Dubrava-Križevljanska; Lončar M., trg. s kurivom, Zagreb; Nastiš Emil nasl. Nikolić, Bjelovar; Snop d. d., Zagreb.

Vrbaska banovina: Aleksander Straus, trg., Derventa.

Drinska banovina: Papo A. Menahem, trg., Sarajevo.

Dunavska banovina: Viraga Jovan, trg., Subotica.

Beograd, Zemun, Pančevo: Alferijev Vladimir, trg., Beograd, Knez Mihajlova broj 28; Matejić i Sazdić, trg., Beograd, Knez Mihajlova 47.

C. KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:**

Savska banovina: Malinarić Anton, postolar, Krk.

Drinska banovina: Cveher Elias, fotootpiker, Sarajevo; Dzerimović Ferid, trgovec, Sarajevo; Rozner Ignjat, adv., Tuzla.

Dunavska banovina: Davidovac i Janković, trg., Novi Sad; Marković Milovan, podjetnik, Kragujevac; Narodna radnja (Hiršfeld Gizela in Štefanija Hiršfeld), Indija.

Moravska banovina: Djokić Dragutin, Aleksinac.

Vardarska banovina: Majir A. Arnestia, Bitolj; Ristić V. Djordje, knjižar, Bitolj.

Beograd, Zemun, Pančevo: Dajč Zigo, kožarski trgovec, Beograd.

D. KONČANA PRISILNA PORAVNALNA POSTOPANJA:**

Savska banovina: Dručković Franjo, pekar, Sisak.

Vrbaska banovina: Djonlagić Hamdija, Čelinač.

Primorska banovina: Dražić Petar pok. Bože, mizar, Benkovac; Gulić Fodor pok. Jovana, trg., Benkovac; Mezić Šukrija, trg., Mostar; Mijić Stevo, trg., Bijeljina; Stoj-savljević Danilo, trg., Benkovac.

Drinska banovina: Alkalaj J. Albert, trg., Sarajevo; Elazar M. Mošo, trg., Sarajevo; Papo S. Albert, trg., Sarajevo.

Dunavska banovina: Ferenc Karl, mizar, Debeljača; Jelić Vase, krojač, Novi Sad; Jerković Filip, trg., Čović; Ljubičić Brača, krojač, Novi Sad.

Beograd, Zemun, Pančevo: Bauer Kata-

rina, lastnica čevljarske delavnice Franjo Bauer nasljednici, Zemun; Frid Josip i Žak Frid, obučara, Beograd; Sandel Josip, krznar, Beograd.

* Opomba: Datum za imenom tvrdke pomeni rok, do katerega je treba terjatev prijaviti sodišču.

Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovljeni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnavo), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.

Podatke iz Dravske banovine smo izpustili, ker jih objavljamo sproti.

** Opomba: Vzrok, zakaj je bilo postopanje končano, se izve v našem tajništvu.

Vpisale so se nastopne firme:

Sedež: Celje-Gaberje. Besedilo: Karl Koštomaj, splošno kleparstvo, Celje-Gaberje.

Obratni predmet: splošno kleparstvo. Imetnik: Karl Koštomaj, kleparski mojster v Celju-Gaberje, Tovarniška ul. št. 10.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Celju, odd. I., dne 7. decembra 1932.

Firm. 392/32 — Rg A III 160/2.

Sedež: Celje.

Besedilo: Theer Franjo & Co. družba z omejeno zavezo.

Obratni predmet: Izdelovanje mila, parfumov in kemičnih izdelkov.

Družbena pogodba z dne 5. dec. 1932.

Visokost osnovne in vplačane glavnice: Din. 10.000.—

Poslovodje: Theer Franjo, obrtnik v Zavadni št. 13, Mikl Slavko, zasebnik v Zavadni.

Za namestovanje upravičena in firmo podpisujeta oba poslovodji tako, da podpiseta pod njeno napisano, natisnjeno ali s štampiljko odtisnjeno besedilo kolektivno svoje ime.

Oglasi se izvršujejo po priporočenem pismu.

Okrožno sodišče v Celju, odd. I., dne 7. decembra 1932.

Firm. 393/32 — Rg. C II 68/2.

Sedež: Kranj.

Besedilo: Ahačič & Šifrer.

Obratni predmet: Trgovina z mešanim blagom na debelo in drobno.

Družbena oblika: Javna trgovska družba od 10. novembra 1932.

Družabniki: Ahačič Franc in Šifrer Franc, oba trgovca v Kranju, Kokrsko predm. št. 1.

Za namestovanje upravičen: Družbo zastopa vsak izmed družabnikov samostojno.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 11. novembra 1932.

Firm. 924/32 — Rg. A VII 108/1.

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: »Umetniška propaganda« družba z o. z.

Obratni predmet: Založba knjig in umetnin.

Družbena pogodba z dne 14. oktobra 1932. Družba je ustanovljena za nedoločen čas.

Višina osnovne in vplačane glavnice: Din 21.000.—

Poslovodja: Ing. Uhlir Hugo, graščak in Uhlir Marica, roj. Jelenc graščakova soproga, Ruda pri Zidanem mostu.

Za namestovanje upravičen: Družbo zastopata in njeno tvrdko podpisujeta poslovodji vsak zase samostojno.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 21. oktobra 1932.

Firm. 850/32 — Rg C V 94/1.

Ljubljanska borza

Pečaj 19. decembra 1932.	Provpri ševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2314.29	2325.65
Berlin 100 M	1369.03	1379.83
Bruselj 100 belg	797.46	801.40
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curich 100 fr.	1108.35	1113.85
London 1 funt	190.53	192.13
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5738.81	5767.07
Pariz 100 fr.	224.79	225.91
Praga 100 kron	170.56	171.42
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	294.35	296.75

AVSTRIJSKE DELAVNICE SE SELIJO

Vsled silne gospodrske stiske v Avstriji je vedno več delavnic brez posla. V zvezi s tem poročajo dunajski listi, da je z balkanskih držav in bližnjega vzhoda polno zastopnikov, ki hočejo kupiti te delavnice, zlasti za fino mehaniko in za popravilo avtomobilov, ter jih prenesti v svoje države. Avstrijska uvozna komisija je preiskala to zadevo in ugotovila, da je nepričakovano veliko število lastnikov avstrijskih delavnic pripravljenih svoje delavnice razprodati. Avstrijska vlada skuša sedaj to gibanje zatreti, ker se ne bi samo zmanjšala avstrijska produkcija, temveč bi tudi trpele vse industrije, ki so v neposredni zvezi s temi delavnicami. Vprašanje pa je, če bo namera avstrijske vlade uspela.

KAJ JE PREJELA AMERIKA

Dne 15. decembra so prejele Združene države Sev. Amerike ta plačila: od Vel. Britanije 95.750.000, od Češkoslovaške 1.500.000, od Italije 1.245.000, od Finske 186.000, od Latiške 148.000 in od Litve 92.000 dolarjev, skupno od vseh 98.722.675 dolarjev.

Niso pa plačale zapadlih obrokov te države: Francija 19.2, Poljska 4.4, Belgija 2.1, Estonka 0.356 in Madjarska 0.041 milijonov dolarjev. Skupno bi morale te države plačati 26 milijonov dolarjev.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Torek, dne 20. decembra: Zadoščenje. Chandelier. Francoski večer. Izven. Globoko znižane cene.

Sreda, dne 21. decembra: Kar hočete. Red Sreda.

Opera, začetek ob 20.

Torek, dne 20. decembra: Adel in Mara. Red A.

KUVERTA
LJUBLJANA

Kr. Glavska c. 2. Votarski-pal. 1

TVORNICA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča špicerijsko blago, več vrst žganja, moko ter deželne pridelke, kakor tudi raznovrstno rudniško vodo

Lastna pražarna za kavo in mlini za dišave z električnim obratom

Telefon št. 2666 Ceniki na raspolog!

Trgovci in industrijci!

Trgovski list

se priporoča za inseriranje!

J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO N. 21 -- MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.